

Stabil juletræsproduktion med Shropshire får hos Skogskonsult i Sydvestnorge

I 2007 startede den norske virksomhed Skogkonsult AS med at dyrke juletræer i det svære norske terræn. Som et led i driften anvendes Shropshire får til afgræsning af ukrudtet i bevoksningerne. På den måde produceres der både juletræer og kvalitetsprodukter af fårene på et og samme areal.

Af Jeppe Rathkjen Jeppesen og Uwe Rutzen, Skogkonsult

Startede med en klar vision:

”VI SKAL TØRRE Å VÆRE TYDELIGE NÅR DET GJELDER DRIFT, MILJØ OG ØKONOMI, SLIK AT VI SKAPER ET ANNERLEDES PRODUKT MED HØY KVALITET SOM MARKEDET ETTERSØR.”

På baggrund af dette værdigrundlag har Skogkonsult AS udarbejdet et koncept, hvor man producerer nicheprodukter af høj kvalitet. Det har man dels gjort på grund af at få en mere stabil afsætning, og dels for at opnå en højere pris. Da man første gang i 2004 udarbejdede ideen om at dyrke juletræer på Sørlandet var det med det formål at øge forrentningen af nogle af de ejendomme, som Skogkonsult forvaltede. Man mente, at der var en bedre økonomi i at dyrke juletræer og klippegrønt

←
Shropshire-får i en tre år gammel Fjordtree bevoksning. Foto Uwe Rutzen.

på arealerne end i det eksisterende skovbrug. I Sørlandet er klimaet ganske velegnet til dyrkning af juletræer, så da muligheden opstod for at anlægge store, efter norske standarder, sammenhængende arealer i umiddelbar nærhed til det europæiske marked, arbejdede man videre med ideen.

Da man i løbet af 2005 havde lagt budgettet for investeringen, påbegyndte man i 2006 rydningen af arealerne, som man ønskede tilplantet med juletræer. Da man kom til år 2007 kunne de første juletræskulturer anlægges, og fundamentet til de færdige produkter var lagt. I perioden 2007-2010 blev der anlagt cirka 27 ha med juletræer – 13 ha med nordmannsgran og 14 ha med klippeædelgran (*Abies lasiocarpa*). I dag har man samlet cirka 100 ha juletræer med en ligelig fordeling af nordmannsgran og klippeædelgran. Der er allerede planlagt 50 ha med nye juletræskulturer på nuværende tidspunkt.

Fremstilling af kvalitetsprodukter

Terrænet i Norge giver store dyrkningsmæssige og logistiske udfordringer. Den traditionelle danske måde at dyrke juletræer på er vanskelig i og med, at terrænet ikke tillader rationelle retvinklede kulturer, med GPS-plantede træer og lange lige sprøjtespor. De problemstillinger, som det norske landskab byder på i forhold til dyrkningen af juletræer, er blevet vendt på hovedet og udnyttet til at producere to kvalitetsprodukter på samme areal. Nemlig kvalitets kød- og uldprodukter, samt FSC-mærkede juletræer og klippegrønt.

LAD OS VÆRE DIN LEVERANDØR AF KVALITETSPLANTER

Ring til
Anita:
2014 1869

FORSTPLANT

Velkommen til
Anita Ploug Nørgaard,
salgs- og indkøbschef
pr. 01. august 2015

Forstplant ApS · Ribevej 47 · DK - 8723 Løsning · T: 8654 5320 · F: 7565 0575 · E: forstplant@forstplant.dk · www.forstplant.dk

Shropshire får på arbejde i en kultur med Klippeædelgran i Lyngdal. Foto Uwe Rutzen.

ASM^{ApS}
ØSTERVANG

ASM ØSTERVANG giver dig en bred vifte af muligheder at vælge imellem, indenfor skovbrug, til konkurrencedygtige priser. Du er naturligvis velkommen til at kontakte os, for yderligere oplysning eller for at få tilsendt prospekt.

- ★ Netmaskine
- ★ Hegnsudruller
- ★ Plantemaskine: 1- 2- eller 3-rækkes
- ★ Pallegafler
- ★ 8 m. transportvogn med hydrauliske slidsker
- ★ Spidser
- ★ Enarmet sprøjte

- ★ Hydraulisk pælehammer
- ★ Hydraulisk pælebor
- ★ **Stærk 1-rækket plante-maskine til plantning i gamle juletræskulturer** – fås nu også som 2, 3 og 4-rækket med hydraulisk justerbar rækkeafstand

NYHED: Stor palle-pakker

ASM ØSTERVANG · www.asm-ostervang.dk

Tlf. 9856 5250 · asm@asm-ostervang.dk · Terndrupvej 28 · Astrup · 9510 Arden

www.AarestrupPlanteskole.dk

Kvalitetsplanter til juletræer og pyntegrønt i bedste afprøvede provenienser.

Bestilling af planter på
tlf. **86 66 17 90**

Gratis udlån af plantemaskine ved køb af planter.

*Shropshire imponerer på arbejdet i felten.
Foto Uwe Rutzen.*

Er ukrudt en ressource?

Shropshire er en gammel mellemstor kødrace, som blev nævnt for første gang i 1860. Vædderen vejer plus 100 kg, mens fårene vejer 70-80 kg. De har en stærk og kraftig hals og en dyb krop med kraftige lår og bred ryg. Muskelmasseydningen ligger mellem 30-40 mm på dens 35-40 cm lange ryg.

Shropshire lammene vokser ganske hurtigt og tager 350-550 gram på om dagen. På 90-120 dage kan lammene slagtes ved en vægt på omkring 40-50 kg, hvor kødet udgør plus 50 % af

"Two Crops form One Acre". Produktion af Fjordtree & gourmet-kød i Lyngdal. Foto Skogkonsult.

Skogkonsult

Skogkonsult AS er et forvaltningsselskab, der arbejder indenfor skov og natur. Virksomheden blev grundlagt tilbage i 2002 af Per Kristian Stokke, som i dag deler ejerskabet med Uwe Rutzen. Skogkonsult er en FSC-certificeret virksomhed, der på mange måder distancerer sig fra øvrige aktører i branchen. Juletræskulturerne renholdes af Shropshire får, hvor målet er at øge besætningen fra 500 til 1.000 indenfor en årrække.

Ligos

I september 2007 oprettede man handelsvirksomheden Ligos, da behovet for en større afsætning og tættere kontakt med markedet var blevet øget. Med Ligos' kompetencer for opkøb og salg af juletræer, er det nu muligt at øge volumen på afsætningen og dermed sikre sig, at produkterne når ud på markedet. Ejerforholdene er fordelt med 40 % ejerskab til Skogkonsult og 60 % til Oplysningsvesenets fond (OVF).

Abies lasiocarpa

I disse år øges arealerne med *Abies lasiocarpa* på OVF's arealer. Det er disse arealer Skogkonsult forvalter. Da man startede med juletræproduktionen i Skogkonsult var planen en fordeling på 80 % nordmannsgran og 20 % klippeædelgran. I dag er fordelingen 50/50, og man bestræber sig på at øge andelen af *Abies lasiocarpa* fra 50 % til 90 %. Satsningen på netop denne træart er ikke tilfældig. Den egner sig utrolig godt til det norske kystklima i sydvest og sammenholdt med formen, farven og duften, skaber man ifølge Skogkonsult et konkurrencedygtigt kvalitetsprodukt. Det færdige juletræ vejer langt mindre end for eksempel nordmannsgranen, hvilket gør det til et meget forbrugervenligt produkt, der er nemt at transportere. *A. lasiocarpa* er desuden sjældent dyrkbar andre steder i Europa end netop de yderste få km fra Norges sydvestkyst.

totalvægten. Kødproduktet er karakteriseret som mørt, finfibret, saftigt og er derfor kendt som særdeles velsmagende.

Racen er kendt for at være tilpasningsvenlig, rolig, let håndterlig og for at have en stor tilvækst, selv på de ringere næringsfattige arealer.

I Skogkonsult bruges fårene på følgende arealer:

- Juletræ- og klippegrøntsarealer.
- Beskyttede områder som naturpleje.
- Frugtplantager.

Fårene har betydet, at Skogkonsult i dag kun bruger fem procent af den tidligere mængde planteværnsmidler, at tiden som bliver brugt manuelt i felterne er reduceret kraftigt og derudover har de bidraget til virksomhedens image. Et image som ikke er ligegyldigt, når produkterne i sidste ende skal sælges.

Desuden har avlsarbejdet resulteret i kvalitetskød, som ligger en klasse højere end den gennemsnitlige vurdering af norsk lammekød. Resultatet er altså derfor forbløffende godt, specielt sat i forhold til, at man bekæmper det uønskede ukrudt samtidig med, at man laver lammekøller af højeste kvalitet. "Two Crops form One Acre".

Succesfaktorer:

1. Tilgang til naturlig vand.
2. Saltsten og mineralbøtter.
3. En hyrdehund minimerer arbejdsindsatsen i felten.
4. Mindst tilsyn én gang om ugen.
5. Involvering af lokalbefolkningen med information og åbent hus.
6. Cirka 6-10 dyr pr. ha. Helst flokke med 100 får plus lam.
7. Skygge og åbne pladser, specielt vigtigt om sommeren.
8. Ekstra arealer uden juletræer eller andre planter.
9. Indirekte markedsføring. Fårene er god reklame i sig selv.

Team Service

- forhandler af alt, hvad du skal bruge til at pleje og oparbejde dine juletræer

Egholm 2150 er en universalmaskine og en særdeles fleksibel løsning til vedligeholdelse af udendørsarealer.

Vi har udviklet et væld af udstyr til Egholm 2150, som effektiviserer pasning og oparbejdning af juletræer.

- Afskærmet frontsprøjte
- Bomsprøjte
- Sideafskærmning
- Gødningsudlægger
- Stållinddækning til bund
- Hydraulisk baglift
- Stabklipper
- Fældeklø og meget mere

Team - Service

Tlf. 4038 8054 – Niels Nyholm
Tlf. 4010 7387 – Jens Krogh Andersen
www.team-service.dk • mail@team-service.dk

Skovningsæt

Dansk Skovkontor A/S

Danmarks største udvalg af godkendt, påkrævet beklædning til motorsavsbrug.

Sætpris fra 949,- kr

(model standard gummistøvler, overall og hjelmsæt)

til 4.000,- kr (goretex airstream læderstøvler og stretch-air kevlar extreme bukser, hjelmsæt efter ønske).

Priser excl. moms. Lagerføres i størrelse 46 - 58 / 41 - 47, nogle læderstøvler str. 37 - 51

Dansk Skovkontor A/S . Tlf. 57 83 01 10
www.dansk-skovkontor.dk

Ligos' team. Fra venstre: Gorm Lyhne, Martin Viborg og Uwe Rutzen. Foto Skogkonsult.

Markedspotentialet med 1000 moderdyr

1. Entreprenørgræsning i juletræsletter og frugtplantager.
2. Store offentlige naturområder, som kan afgræsses med de rigtige antal dyr.
3. Samarbejde med lokale slagterier og restauranter.
4. Salg af levende dyr og sæd til avlere i hele verden grundet en god selektion og et godt avlsarbejde.
5. Udbrede og sælge konceptet "afgræsning med får".
6. Producere verdens bedste lammekød.

Klippeædelgran som mærkevare

Fjordtree er et nyt koncept, hvor den bedste sortering af klippeædelgran sælges som en luksusvare på højprismarkedet. Det gælder i første omgang Tyskland, Østrig, Schweiz og England.

Med Fjordtree køber kunderne ikke bare et juletræ, men også historien om dens opvækst i de norske fjelde, hvor udsigten til de dybe fjorde omkring det har givet træet dens karakteristiske blå farve. Konceptet er et samarbejde mellem salgsvirksomheden Ligos KS, Norsk juletræ og Norsk Juletræsservice.

Fremtiden

I øjeblikket er man hos Skogkonsult i gang med at udvide kraftigt i andelen af *A. lasiocarpa*. Samtidig er målet at hæve bestanden af moderfår (vinter) fra 500 til 1000 dyr. Dertil skal der bruges plads, så målet er, at der skal bygges en ny hal i Lyngdal til fårene. Drømmen er en stor hal bygget i træ på mellem 2.500 m² - 3.500 m², som både skal fungere som lager, maskinhus og fårehal. ■

Uwe Rutzen

Uwe er 49 år, gift og har tre voksne børn. Han er født og opvokset i Gummersbach, NRW. I 1984 blev han uddannet som skovarbejder og blev i 1995 fortskandidat. Fungerede som Skovbrugschef i den private skovforvaltning von Berghes fra 1995 til 2007. Fra 2007 og frem har Uwe været ansat som Skovforvalter og salgsansvarlig hos Skogkonsult/Ligos og fra 2009 fungeret som medejer af Skogkonsult. Bedrifter i Tyskland: Årlig omsætning af 10.000 m³ tømmer, 300 tons klippegrønt, 10.000 juletræer og ca. 50-500 kg. frø. Udviklet en produktion fra 20 ha til 100 ha med juletræ og klippegrønt i løbet af 12 år.

Bedrifter i Norge: Udviklet en produktion af juletræ og klippegrønt fra 0 til 100 ha i løbet af otte år. Specialist i klippeædelgran-provenienser, hvor egen frøplantage er etableret. Udvikler af markeringsstandard og varemærket Fjordtree. Opbygget en bestand på 400 Shropshire får fra bunden.

Stort netværk over hele verden indenfor juletræer, pyntegrønt, frø, udstyr og Shropshire får.

Skogkonsult AS & Ligos KS, Kirkeveien 32, 4580 Lyngdal, Norge
Kontakt: uwe@skogkonsult.no eller +47 9009 555 8